

III RIIGIKOGU

7. istungjärk. **Protokoll nr. 192 (24).**

1928.

III Riigikogu koosolek 14. detsembril
1928 kell 17.

Kokku on tulnud 91 Riigikogu liiget.

Valitsuse loosis: Riigivanem **A. Rei**, sise- ja kohtuminister **T. Kalbus**, välisminister **J. Lattik**, sõjaminister **M. Juhkam**, raha- ja kaubandus-tööstusminister **A. Oinas**, põllu- tööminister **K. Soonberg**, teedeminister **O. Köster**, töö-hoolekande- ja haridusminister **L. Johanson**.

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse deklaratsioon.
2. Omavalitsuste maksuseaduste muutmise seadus — omavalitsuse komisjoni ettepanek.
3. Linnade administratiiv piirides asuvate maade kasutamise lepingute pikendamise seadus — III lugemisel.
4. Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seadus — II lugemisel.

Koosolekut juhatab abiesimees **M. Martna**.

Sekretäri kohal sekretär **A. Tammann**.

Koosolek algab kell 17.16 min.

1. Päevakorra Juhataja M. Martna: Avan Riigikogu koosoleku.

Päevakorda võetakse nähtava enamusega: M. Martinson'i (põl) ja A. Sternfeldt'i (krst) ettepanekul 1. punktiks komisjonide täiendavad valimised; J. Voiman'i (stp) ettepanekul 3. punktiks 1928./1929. a. kulude ja tulude lisaeelarve nr. 1 — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

2. Teadaandmine komisjonidesse antud seaduseelnõude kohta. Sekretär **A. Tammann:** Vabariigi Valitsuse poolt on Riigikogule esitatud ja Riigikogu juhatause poolt komisjonidesse antud järgmised seaduseelnõud:

1. Administratiiv-sissenõudmise seadus — üldkomisjoni.
2. Meetri- ja venesüsteemiliste mõõtude vahekorra seadus — üldkomisjoni.
3. Kaitsesiseukorra-seadus — üldkomisjoni.

4. Sisseveo üld- ja minimaaltollitariifide maksmapanemise seaduse muutmise seadus — rahaasjanduse komisjoni.

5. Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seadus — rahaasjanduse komisjoni (laiendatud koosseisus).

3. Komisjonide täiendavad valimised. Nähtava enamusega valitakse: rahaasjanduse komisjoni (harilikus koosseisus) L. Raudkepi asemele H. Leesment (krst); rahaasjanduse komisjoni (laiendatud koosseisus) H. Leesment'i asemele L. Raudkepp (krst); väliskomisjoni A. Tupitsa asemele H. Rebane (põl); kriminaalseadustiku komisjoni R. Vreeman'i asemele J. Teemant (põl); Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seaduse komisjoni R. Vreeman'i asemele A. Tupits (põl).

4. Vabariigi Riigivanem A. Rei: Valitsuse deklaratsioon. Lugupeetud Riigikogu liikmed!

Käesolevaga on mul au esitada Riigikogule alljärgnev deklaratsioon Vabariigi Valitsuse tegevust määravate põhimõteteliste seisukohtade ja tegeliku töökava asjas.

Kuna kaks viimast majanduseaastat on olnud ebasoodsad Eesti rahvamajanduse kandvamale harule — põllumajandusele — ja kaudselt ka teistele majanduseharudele, milline asjaolu ei jäta mõju avaldamata ka riigi tuludele, teiselt poolt aga riigivõim samal ajal sunnitud on toetama ikaldusest tabatuid ja suurendama abiandmist kõigile puudustkannatajaile, — neid asjaolusid arvesse võttes on valitsusele selge, et oma tegevuse nurgakiviks peab tema võtma kokkuhoiu põhimõtte. Valitsus tahab hoiduda kõigist kuludest, mis pole hädatarvilikud rahva tootvuse tõstmiseks, sotsiaalse olukorra parandamiseks ja kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks. Valitsus loeb oma kohuseks suruda riigi eelarve neisse piiridesse, mida lubab meie rahvamajanduse arenemine ja kandejõud, ja tahab hoolitseda, et rahva maksukoorem ei tõuseks.

Valitsus tahab teostada kokkuhoidu ka kaitseväge kulude alal, silmas pidades seda, et need kulud vastaksid rahva kandejõule, arvestades seejuures kõige tõsisemalt riigi julgeoleku vajadustega. Valitsus on kindel,

et temal Riigikogu toetusel korda läheb raskustest üle saada ja niihästi käesoleval eelarve-aastal riigi kulused ja tulused tasakaalus hoida, kui ka järgneva aasta eelarvet sama tasakaalu alusel kokku seada. Teostades kokkuhoidu kõigil aladel, kus see võimalik, ning lükates paremate aegade ni edasi väljaminekuid, mida kuidagi võimalik edasi lükata, on valitsuse arvates võimalik ikalduskannatajaid hädatarvilikul määral toetada niihästi laenudega riiklikust toetuselaenu fondist, kui ka muude hõlbustuste näol, misjuures tarvis on kindlalt selle järele valvata, et ainult tõeliselt puudust kannatajad ikalduseabi saaksid.

Valitsus peab tarvilikuks varakult käsitusele võtta vastavad abinõud, et kevadiseks külvihoajaks maa oleks tarviliku seemneviljaga ja jõutoiduga varustatud. Valitsus ei kahtle, et meie kaubanduslikud ringkonnad ja ühistegelised organisatsioonid selle tähtsa ülesande lahendamisel valitsusele kõigiti kaasa aitavad.

Et lahendada töötavate rahvahulkade äraramise võimalusi maal, asub valitsus kiires korras asundamise seaduse väljatöötamisele, mis korraldaks riiklike haritavate maatagavarade otstarbekohast kasutamist ja uudismaade ülesharimist, silmas pidades eeskätt väikemaapidamiste elujõuliseks tegemist juurdelõigete andmisega, kui ka põllu- ning metsatöölise asundamist kavakindla plaani järgi, arvestades töö- ja teenistusevõimalustega. Seejuures kavatseb valitsus väikemaapidamistele juurdelõigete võimaldamiseks ära kasutada ka ülesharimiseks kõlblikke kändustikke ja lepastikke, võttes samal ajal vähemkõlblikke maid metsakultuuri alla, nii et metsaga kaetud pind vabariigis ei väheneks. Valitsus tahab maa- ja vallaomavalituste maaga varustamist seadusega korraldada, palgamaade küsimust revideerimisele võtta ja eriotstarbekohtade revideerimist jätkata. Käsikäes asundamispoliitikaga tahab valitsus ehituselaenu, odava ehitusmaterjali ja muude soodustuste abil edendada eluhoone ehitamist maal. Kuna põllumajanduse tootvus ja tulukus suurel määral oleneb kättesaadavast ja hästikorraldatud agronoomilisest nõuandmisest, siis tahab valitsus nõuande ala seadusega korraldada ja vastava nõuande-personaali väljaarendamiseks samme astuda. Et popsikohti ja teisi väikemaapidamisi elujõulisemaks teha tahab valitsus ette valmistada ja ametisse seada tarviliku arvu põllumajanduse instruktoreid erilisel väikemaapidamiste jaoks.

Et kõigi nende korralduste läbiviimist rahalisest küljest kindlale alusele seada, esi-

tab valitsus Riigikogule asundusekapitali seaduse, milles on ette nähtud asundamispoliitika teostamiseks vajalikud tuluallikad ja kindlustatud nende tulude otstarbekohane ja õiglane kasutamine.

Eriti tähtsaks meie põllumajanduse huvides peab valitsus vastavate korralduste loomist, mis võimaldavad meie põllumajanduse saadusi kiirelt ning soodsail tingimusil välis-turgudele toimetada. Seepärast tahab valitsus otsekohe alustada eeltöid välisühenduste loomiseks ning põllumajanduse saaduste turuletoimetamiseks ja nende kvaliteedi tõstmiseks tarvilikkude vahendite soetamiseks.

Valitsus võtab kaalumisele põllumajanduse saaduste väljaveotollide kaotamise ja põllumajandusele tarvilikkude ainete sisseveotollide alandamise.

Soovitavaks pidades põllumajandusliku kutseelise esinduse ellukutsumise tahab valitsus eeltöid alustada vastava seaduseelnõu väljatöötamiseks, misjuures valitsuse arvates tähendatud esindus tuleb nii korraldada, et see meie põlduharivale rahvale uusi makse ja koormatusi juurde ei tooks.

Et lahendada äraramise võimalusi ja tõsta rahvamajanduslikku jõukust, tahab valitsus kõigi käepärast olevate abinõudega kaasa aidata tööstuse, käsitöö ja kaubanduse arenemisele. Sel otstarbel tahab valitsus samme astuda kaubanduse- ja majanduselepingute sõlmimiseks, et saavutada soodsamaid turge meie rahva töösaadustele. Samuti tahab valitsus abinõusid otsida selleks, et väliskapital suuremal määral meie maal tegutsema hakkaks, mis aitaks tööpuudust vähendada. Et luua teivemat olukorda meie kaubanduse ja tööstuse arenemiseks, tahab valitsus parandada tööstuse- ja kaubanduseettevõtete maksutamise aluseid ja korda.

Kõige selle kõrval on möödapääsemata vajalik korraldada töid riigi ja omavalitsuste juhatusel, et anda tööd tööpuuduse all kannatajatele, rakendades sellega ühtlasi kasulikule tööle nende inimeste tööjõu, mis muidu rahvamajanduslikult kaotsi läheks. Nende tööde otstarbekohase korralduse huvides tahab valitsus asuda tööde kava kokkuseadmisele, milles oleks pikema aja peale ette nähtud rahvamajanduslikult tuluandvad ja ennast peatselt tasuvad tööd, mida tuleb lähemate aastate jooksul teostada neil aastaaegadel, mil tööpuudus teravama iseloomu omab. Üheks sarnaseks hädatarvilikuks ja edasilükkamatuks tööks loeb valitsus Peipsi kallaste kindlustamise. Samuti loeb valitsus tarvilikuks Peipsi veepinna alandamise, mille kohta on juba Riigikogule esitatud vastav seaduseelnõu ning tehtud ettepanek, määrata tarvilik krediit.

Suurt tähelepanu tahab valitsus pöörata sellele, et uute raudteede ehitamine kiiresti edeneks ja raudteeliikumine järjest enam kohaneks rahva nõuetele ja soovidele. Samuti tahab valitsus jätkata tööd maa postilolude korraldamiseks ja telefonivõrgu väljaarendamiseks. Maanteedevõrgu paremale järjele tõstmiseks tahab valitsus jätkata vajalikke korraldusi Maanteede seaduses ettenähtud alustel. Ühtlasi tahab valitsus teha tarvilikke eeltöid sisevete kavakindlaks korraldamiseks, arvestades põllumajanduse, laevaõidu ja veejõudude kasutamise vajadustega.

Majandusliku arengu vajadustega arvestades tahab valitsus hoolt kanda kodumaa loodusevarade uurimise ja kasutamise suu- rendamise eest rahvamajanduse huvides. Eriti tahab valitsus kiire korras samme astuda Narva kose rakendamiseks rahvamajanduse ülesehitamise tööle.

Rahva töötootvuse tõstmiseks loeb valitsus tarvilikuks kutseoskusele vitamise kutsekoolide, õhtukursuste ja muude abinõude varal. Eriti tähtsaks loeb valitsus põllumajanduskoolide võrgu väljaarendamise.

Niihästi tööliste kui ka tööstuse huvides peab valitsus tarvilikuks otsida teid ja abinõusid tööliste palgaolude parandamiseks. Et töölisvanematele võimaldada seadusega nende peale pandud ülesandeid korralikult täita, kavatseb valitsus esitada Riigikogule seaduseelnõu, milles on lähemalt määratud töölisvanemate vahekorid tööandjatega. Et võimaldada kollektiivlepingute sõlmimist tööliste ja tööandjate vahel neil juhtudel, kus mõlemad pooled seda soovivad, kavatseb valitsus välja töötada ja Riigikogule esitada vastava seaduse, kasutades selleks teiste kultuurriikide eeskujude ja kogemusi.

Sotsiaalsete olude parandamiseks tahab valitsus jätkata Hoolekande seaduse elluviimist. Surevuse vähendamiseks ja inimeste elujõu hoidmiseks tahab valitsus erilist tähelepanu pöörata emade- ja lastekaitsele ning kehvade lasterikaste perekondade toetamisele, kiirendades vastavate seaduseelnõude väljatöötamist. Valitsuse soov on, et enne käesoleva Riigikogu tegevuse lõppu vastu võetaks haiguskindlustusseadus, mis eelmise valitsuse poolt Riigikogule esitatud, ning õnnetusjuhtude vastu kindlustamise seadus, mis vastavas ametkonnas välja töötatud. Tarvilikuks pidades töövõimetuse ja vanuse, kui ka tööpuuduse vastu kindlustamist seaduseandlikul teel, kavatseb valitsus asuda vastavate andmete läbitöötamisele ja seaduseelnõude kokkuseadmisele.

Korterite tervishoidliku ja kultuurilise olukorra tõstmiseks tahab valitsus käsikäes oma-

valitsustega ja eraalgatusega teostada sihikindlat ehitusepoliitikat, et linnas ja maal soetada uusi elukortereid, juhtides ehituselaenu eeskätt väikekorterite ehitamiseks.

Tösisst tähelepanu tahab valitsus pöörata ka kalurite olukorra parandamisele. Eriti kavatseb valitsus teha tarvilikke eeltöid Peterseri kalurite ümberasundamiseks teistesse kohtadesse, kus rohkem äraelamise võimalusi.

Et kindlustada edukama töötamise võimalusi omavalitsustele, tahab valitsus korraldada tarvilikke eeltöid ja materjalide kogumist, et kiirendada omavalitsuse seaduse ja eriti omavalitsuste maksuseaduste väljatöötamist. Seejuures peab valitsus iseäranis tähtsaks omavalitsuse algastme elujulisemaks muutmist.

Riigi valitsemisaparaati tahab valitsus kindla käega puhastada igasugusest korrupsioonist ja väärnähtustest.

Valitsus pooldab endise valitsuse poolt Riigikogule esitatud riigiteenijate vanusetasu seaduseelnõu ja soovib, et see eelnõu veel enne käesoleva Riigikogu tegevuse lõpetamist seaduseks saaks.

Riigikaitse alal tahab valitsus jätkata üheaastase kaitsevæteenistuse elluviimist. Ühtlasi tahab valitsus tähelepanu pöörata kaitsevæelaste kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks.

Valitsus loeb soovitavaks sõjaseaduse kaotada neis kohtades, kus see veel edasi kestab. Enne selle kavatsuse teostamist loeb aga valitsus tarvilikuks selgitada, kas ei vaja maksivad seadused mõnesuguseid täiendusi selleks, et riiklik julgeolek ilma sõjaseaduseta täiel määral kindlustatud oleks. Kui seesugused täiendused peaksid tarvilikkudeks osutama, esitab valitsus Riigikogule vastava seaduseelnõu, mille vastuvõtmine võimaldaks sõjaseaduse lõplikult kaotada.

Pooldades kiriku ja riigi lahutamise põhimõtet, mis Eestis juba läbi viidud, arvab valitsus, et sellest põhimõttest kuidagi ei järgne, nagu peaksid riik ja kirik üksteisele suhtuma vaenulikkudena ja võõratena. (A. Tupits, põl: Küsige Gustavson'i käest!) Koguni selle vastu — valitsus loeb riiklikult soovitavaks, (A. Tupits, põl: Mis Gustavson ütleb selle kohta?) et see vahekorid oleks mõlemalt poolt heasoovlik. Ma kõnelen siin valitsuse nimel. Neist kaalutlustest välja minnes loeb valitsus tarvilikuks asuda kiriku ja riigi aineliste vahekoridate korraldamisele, kuna need vahekorrad siamaani mitmeti korraldamata. Silmas pidades Riigikogu poolt 5. märtsil 1926. a. vastuvõetud seaduses sisalduvat määrust, et kirikutelt ja kogudustelt võõrandatud maade

eest tasumaksmine lahendatakse eriseadusega, asub valitsus tähendatud seaduse jaoks vajalikkude andmete kogumisele ja eelnõu välja-töötamisele. Ühtlasi kavatseb valitsus neile kogudustele, kes jäid kirikumaaade võõrandamise tõttu küttematerjalita, maksvate seaduste ja määruste alusel kindlustada küttematerjali... (A. Jürman, põl: Haokubu!) ja turbamaa saamist tegelikkude tarviduste ja võimaluste piirides, (J. Teemant, põl: Turbaplaaster!) et võimaldada usuühinguile kuuluvate hoonete ja ehituste korraldiku kütmist. Samuti loeb valitsus tarvilikuks kindlustada riiklikku toetust perekonnaseisu ametnikkudele-vaimulikkudele.

Välispoliitika alal tahab valitsus tegutseda kõige lähemas ühenduses rahvasteliiduga, kelle püüded rahvaste rahu ja julgeoleku kindlustamiseks leiavad elavat vastukõla iga Eesti kodaniku hinges. Olles juhitud rahvaste sõpruse ja tiheda koostöö kõrgeist aateist tahab valitsus arendada ja süvendada häid suhteid kõigi riikidega, eeskätt kõigi oma naabritega. Eriti tahab valitsus teha kõik, mis temast on olemas, et Eesti ja Läti sõprused ikka enam tiheneksid ja kõveneksid, ning et käsilolev kahe liitriigi majanduseelu kokkukõlastamistöö viljarikkalt edasi areneks. Koostööd Soome vennasmaaga tahab valitsus kindlasti jätkata. Väga tähtsaks peab valitsus heanaabrilikkude vahetõrgete alalhoidmist ja arendamist Nõukogude Liiduga. On tarvilik korraldada ja elustada majanduslikku läbikäimist, millest kumbki riik peaks tõsiselt huvitatud olema.

Vastallakirjutatud Eesti-Saksa kaubaleping annab valitsusele küllalt põhjust arvata, et on leitud ühine alus Saksa ja Eesti riigi majanduslikkude vahetõrgete arendamisel ja sellega kindlustatud edaspidine koostöö.

Valitsus loodab, et läbirääkimised Leeduga majandusevahetõrgete korraldamiseks arenevad soodsas suunas.

Vastastikku head arusaamist Eesti ja Poola vahel tahab valitsus edendada, ja järjest süvendada majanduslikku läbikäimist Skandinaavia ning Lääne riikidega.

M. Martinson (põl): Teen ettepaneku, pidada läbirääkimised Vabariigi Valitsuse deklaratsiooni puhul ligemal Riigikogu koosolekul.

Juhataja **M. Martna**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

Järgmise päevakorra-punkti — 1928./1929. a. kulude ja tulude lisaelarve nr. 1 — aruandja rkl. Laidoner teatab, et lisaelarve ootamatult päevakorda võtmisel puuduvad tal

tarvilikud materjalid, sellepärast jääb lisaelarve aruandja nõudmisel esialgu vahele.

5. Omavalitsuste maksuseaduste muutmise seadus — I lugemisel. Omavalitsuse komisjoni aruandja komisjoni esimees **O. Liigand**: Väga austatud Riigikogu liikmed! Käesolev omavalitsuste maksuseaduste muutmise seaduseelnõu, mis Vabariigi Valitsuse poolt esitati detsembrikuul 1927, käsitab ainult kaubanduse-tööstuse-ettevõtetele maksuvõtmist valdades. See näeb ette tööstusemaksu kaotamist valdade heaks ja lubab selle asemel võtta valdade heaks maksu kõigi valla piirides asuvate tööstusekuu kaubanduseettevõtetele mitte üle põhi-ärirahamaksu määrade.

Omavalitsuse komisjon, läbi vaadates seaduseelnõu ja ära kuulates ka maaomavalitsuste liidu seisukoha, leidis, et maa- ja vallaomavalitsuste maksude korraldus põhjalikku üldist parandamist ja korraldamist nõuab, ja et käesolevas seaduseelnõus ettenähtud osaline muudatus, mis sihitud peajasjalikult tööstuseettevõtete maksude kergendamiseks, ei too mingit parandust valdade üldises maksude seisukorras. Praegu võivad vallad võtta oma heaks maksu valla piirides asuvatelt tööstuseettevõtetele 2% tööstuseettevõtte läbikäigust. Aastas teeb see välja terve riigi kogusummas umbes 16 miljonit senti ehk 160.000 krooni. Vabariigi Valitsuse poolt esitatud kavatsuse järgi, mis näeb ette tööstusemaksu kaotamist valdades ja selle asemele maksuvõtmist valla piirides asuvate tööstusekuu kaubanduseettevõtetele, mitte üle riigi põhiärirahamaksu määrade, tuleks valdadel üle riigi umbes sama summa välja. Kuid siin tuleb silmas pidada, et kaubanduslikud ettevõtted asuvad suuremalt osalt just neis raionides, kus asuvad tööstuseasutusedki. Sellepärast jäävad need piirkonnad ja vallad, kus tööstuseettevõtted asuvad, edaspidi maksude asjus eesõigustatud ja paremasse seisukorda. Lõputagajärjel ei anna see valdadele, nagu ma juba enne tähendasin, maksude korraldamise asjus mingit erilist parandust, sellepärast otsustas omavalitsuse komisjon esitada seaduseelnõu Riigikogule tagasilükkamiseks.

Juhataja **M. Martna**: (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu tagasi lükatud.

6. 1928./1929. a. Rahaasjanduse komisjoni aruandja J. Laidoner: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Kahjuks võttis Riigikogu täna

misjoni ettepanek. lisaelarve nr. 1 juhulikult päevakorda. Materjalid on aga komisjoni asjaajaja käes, kuid teda ei ole praegu siin, on küll tema järele saadetud; pealegi ei ole paljudel Riigikogu liikmetel materjale ligi, sellepärast peaksime minu arvates eelarve arutamise edasi lükkama. Nii juhulikult ei saa eelarvet päevakorda võtta, vaid peaks ikkagi enne teada olema, millal see arutamisele tuleb.

Juhataja **M. Martna:** Ma saan nii aru, et on ettepanek tehtud, lisaelarve päevakorrast ära võtta. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on ettepanek vastu võetud.

7. Linnade administratiivpiirides asuvate maade kasutamise lepingute pikendamise seadus — III lugemisel. Üldkomisjoni aruandja **A. Jõeäär.** Seaduseelnõu võetakse nähtava enamusega muutmata vastu paragrahvide viisi ja lõpuhääletamisel.

(Tekst vaata pr. nr. 191 (23), veerg 925—926.)

8. Vabariigi Valitsuse ja ministereeriumide korraldamise seadus — II lugemisel. Vabariigi Valitsuse ja ministereeriumide korraldamise seaduse komisjoni aruandja **J. Soots:** Läänud koosolekul otsustas Riigikogu selle seaduse § 1. tagasi anda komisjoni arutamiseks ühes tehtud parandusega. Parandus, mis oli tehtud härra Tupitsa poolt, seisis selles, et sõna „sotsiaal“ asemele võtta sõna „hoolekande“. Motiiveeris härra Tupits oma parandust seega, et ei ole otstarbekohane, et töö-hoolekandeministereerium terikuna ühendataks haridusministereeriumiga. Tema arvates olevat otstarbekohasem, kui hoolekande osakond ühendataks haridusministereeriumiga ja töökaitse ning tervishoid ühendataks siseministereeriumiga. Komisjon, arutanud seda paragrahvi ja tehtud parandust, esineb täna ettepanekuga, Vabariigi Valitsuse ja ministereeriumide korraldamise seaduse § 1 jätta lahtiseks seniks, kui on vastu võetud peatükk viies—ministereeriumid. Motiivid selle kohta on järgmised. Kuna § 1 käsitleb ainult ministereeriumide nimetusi, ja selle paragrahvi üks või teine redaktsioon ei määra sugugi, missugused allüksused igal

ministereeriumil peavad olema, sellepärast ei saa täna mingisuguseid parandusi vastu võtta, mis käsitleksid ministereeriumide alljaotusi. Ministereeriumide alljaotused on ette nähtud viiendas peatükis, ja sellepärast oleks soovitatav, et Riigikogu liikmed, kellel on parandusi kas ministereeriumidenime muutmiseks või nende allüksuste muutmiseks, kõik need parandused teeksid viienda peatüki juures. Tegelikult seda seadust komisjonis arutati nii viisi: enne korraldati ministereeriumid nõnda, kuidas nad seaduses ette nähtud, ja alles siis mindi tagasi § 1. juurde ja fikseeriti need ministereeriumide nimed, mis ministereeriumide üksikasjalikult arutamisel vastu võeti. Neist põhjendustest välja minnes teeb komisjon ettepaneku,

jätta lahtiseks komisjoni tagasiantud § 1 ja jätkata II lugemist teiste paragrahvide kohta kuni peatükk V läbi saab, ja siis uuesti pöörduda § 1. juurde tagasi.

J. Vain (stp): Küsimus, mis pärast Riigikogu enamuse otsustas kõneallosele seaduse komisjoni anda, ei seisnud ainult ministereeriumide nimedes ja ka mitte üksikute asutuste nimedes, vaid tarviduses korraldada ministereeriumide kõrgemate ametnikkude tööd ja nende vastutust. Ja kuna komisjonil puht vormilistel põhjustel ei olnud võimalik seda tööd ära teha, sellepärast on tarvis komisjonile anda võimalus, et ta võiks ka teised paragrahvid kaalumisele võtta. Sellepärast teen ettepaneku,

§ 2 ja järgmised anda komisjoni tagasi.

Aruandja **J. Soots** (lõpusõna): Eri komisjoni nimel ei ole mul luba rkl. Vainu ettepanekuga ühineda järgmistel motiividel. (Vahelhüüe pahemalt poolt: See on korra kohta tehtud ettepanek.) Härra Vain ei ole esitanud mingisugust konkreetset ettepanekut. On üks ettepanek, see on läinudkordne härra Tupitsa ettepanek, teisi ei ole. Kui nüüd üldiselt öeldakse, et seadus ei ole hästi välja töötatud, kuna aga ühtki näpunäidet ette ei ole toodud, mida komisjon nimelt peaks tegema, siis ei tea komisjon siin midagi teha.

Juhataja **M. Martna:** (Hääletatakse.) Poolt on 34, vastu — 13 häält, seega on rkl. Vainu ettepanek vastu võetud.

Päevakord on läbi.

Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 17.50 min.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees **M. Martna.**

Sekretär **A. Tammann.**

